

**การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล
 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3**

**Promoting active learning management by school administrators in the digital age
 under the Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area Office 3**

อภิญา แสนสุข¹ ปิยาพัชญ์ นธิศักรานนท์² และสมฤทัย เต่าจันทร์³

Apinya Saensook¹ Piyaphat Nithitakharanon² and Somrutai Taochan³

สาขาวิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี^{1,2,3}

Master of Educational Administration, Faculty of Education, Rajabhat Ubon Ratchathani University^{1,2,3}

Corresponding author, E-mail: apinya.sg66@ubru.ac.th¹

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล 2) เพื่อเปรียบเทียบการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล จำแนกตาม ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดสถานศึกษา 3) เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 41 คน ครูผู้สอน 282 คน รวม 323 คน ได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น และผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา 2 คน ครูผู้สอน 2 คน รวม 4 คน ได้จากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ 1) แบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .96 และ 2) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ (F-test) คือ วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เมื่อพบความแตกต่างเป็นรายคู่ ทำการทดสอบรายคู่ด้วยวิธี Scheffé

ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล โดยภาพรวมและรายด้าน ทุกด้าน อยู่ในระดับ มาก 2) การเปรียบเทียบการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล จำแนกตามระดับการศึกษาและขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนจำแนกตามตำแหน่ง และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวม ไม่แตกต่างกัน 3) แนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาให้การส่งเสริมในด้านจัดการเรียนรู้และด้านการพัฒนาตนเองได้ดีที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงสามารถนำแนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของทั้งสองด้านนี้ไปพัฒนา ต่อยอด การบริหารงานในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยส่งเสริมให้ครูเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคดิจิทัล ครูมีทักษะด้านดิจิทัล เพื่อออกแบบการจัดการเรียนการสอนที่มีคุณภาพ และครูเห็นความสำคัญของการพัฒนาตนเอง มีทัศนคติที่เป็นบวกต่อเทคโนโลยี สามารถนำความรู้มาจัดการเรียนการสอนและพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

คำสำคัญ: การจัดการเรียนรู้เชิงรุก, ผู้บริหารสถานศึกษา, ยุคดิจิทัล

ABSTRACT

This research aimed to 1) examine the level of active learning management promotion by school administrators in the digital age; 2) compare differences in such promotion based on position, educational level, work experience, and school size; and 3) identify effective approaches to promoting active learning under the Ubon Ratchathani Primary Educational Service Area Office 3. The sample consisted of 323 participants, including 41 school administrators and 282 teachers selected through stratified random sampling. Four key informants-two administrators and two teachers-were selected via purposive sampling. Research instruments included a rating-scale questionnaire with a reliability coefficient of .96 and a structured interview form. Data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, t-test, and one-way ANOVA, with Scheffé's method applied for post-hoc comparisons.

The findings revealed that the overall level of active learning promotion by school administrators was high across all dimensions. Statistically significant differences were found when data were categorized by educational level and school size ($p < .01$), while no significant differences were observed by position or work experience. Qualitative findings highlighted two key strategies for effective promotion: learning management and self-development. Administrators are advised to focus on enhancing teachers' digital competencies, supporting instructional design aligned with active learning principles, and encouraging ongoing professional growth. Moreover, fostering positive attitudes towards technology use in teaching is essential for improving the quality of education in the digital age.

Keywords: Active learning management, School administrators, The digital age

บทนำ

ปัจจุบันที่โลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกด้าน โดยเฉพาะ การที่เทคโนโลยีเข้ามาบทบาทในการดำเนินชีวิต คุณภาพของการจัดการ การศึกษาจึงถือเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งที่ทุกฝ่ายจะต้องประสาน ความร่วมมือ เนื่องจากคุณภาพของการจัดการศึกษา มีผลโดยตรง ต่อคุณภาพชีวิตของประชากร อันจะส่งผลต่อความก้าวหน้าของชาติ ในทุกด้าน ดังนั้น แม่แรงสำคัญของการพัฒนาคุณภาพการศึกษาก็ คือ หน่วยงานทางด้านการศึกษาซึ่งประกอบไปด้วย กระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ตลอดจนสถานศึกษา โรงเรียน และองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทุกหน่วยงานจำเป็นต้องมีบุคลากรที่ดี โดยเฉพาะบุคลากร ที่เป็นผู้นำในการวางแผน พัฒนา และดำเนินงาน ให้ภาระงานต่าง ๆ สามารถขับเคลื่อนไปได้อย่างมีประสิทธิภาพ กล่าวคือ ผู้ที่ดำรงตำแหน่ง ผู้บริหารการศึกษา รวมถึงผู้บริหารสถานศึกษา จำเป็นอย่างยิ่งที่ จะต้องมีความสมบัติของการเป็นนักบริหารที่ดี จึงจะสามารถบริหารงาน ให้เป็นไปตามเป้าหมายได้ บทบาทสำคัญอีกประการของผู้บริหาร การศึกษา และผู้บริหารสถานศึกษา คือ ต้องวางแผนการจัดการศึกษา และขับเคลื่อนนโยบายทางการศึกษา โดยการสร้างโอกาสในการเรียนรู้ ให้แก่ประชากรทุกระดับ ปฏิบัติภารกิจในการวางแผน จัดการ และ ส่งเสริมการศึกษา ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ กำหนดนโยบาย และมาตรฐานการศึกษา รวมถึงการจัดการทรัพยากรให้เกิดประสิทธิภาพ สูงสุด นอกจากนี้ยังต้องพิจารณา และปรับปรุงระบบการเรียนการสอน ให้สอดคล้องกับความต้องการของโลก และความต้องการของ สังคมที่มีเทคโนโลยีเข้ามาเกี่ยวข้อง เพื่ออำนวยความสะดวกในด้าน ต่าง ๆ ของการดำเนินชีวิต สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงนี้ เรียกว่า ยุคดิจิทัล หากกล่าวถึงตำแหน่งผู้บริหาร ผู้บริหารสถานศึกษาถือเป็นตำแหน่งผู้บริหารที่อยู่ใกล้ชิดกับผู้เรียนมากที่สุด เพราะทำงาน ในโรงเรียน ซึ่งเป็นพื้นที่เป้าหมาย เชื่อว่าจะสามารถขับเคลื่อนคุณภาพ การศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียนได้อย่างชัดแจ้งและตรงจุด ผู้บริหารสถานศึกษา จึงต้องมีคุณลักษณะของการเป็นนักบริหารที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การมีความรู้ ทักษะ ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อนำความรู้เหล่านี้มา ใช้ บริหารการศึกษาให้เป็นไปตามกลไกของโลกยุคปัจจุบัน (บุญมา แห่งศรีสาร, 2561, น. 60-65)

กระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานราชการส่วนกลางประเภท กระทรวงของไทย มีหน้าที่ส่งเสริมการศึกษาให้กับประชาชนอย่างทั่วถึง และเท่าเทียม สร้างความเสมอภาคและโอกาสทางการศึกษา ส่งเสริม ให้หน่วยงานต่าง ๆ ได้มีส่วนร่วมทางการศึกษา ส่งเสริมการศึกษา วิชาชีพ ให้เอกชนมีส่วนร่วมในการศึกษา เน้นให้นักศึกษามี โอกาสศึกษาต่อสูงขึ้น ทั้งในท้องถิ่นและสถาบันเปิด เน้นการเรียนรู้ ตลอดชีวิต ให้บริการแก่สังคม พัฒนาบุคลากรทางการศึกษา ส่งเสริม ผู้ที่มีความสามารถพิเศษให้ได้เรียนและแสดงออกในทางที่เหมาะสม ได้มีประกาศเกี่ยวกับนโยบายการจัดการศึกษา เรื่อง นโยบายและ จุดเน้นของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ความว่า กระทรวงศึกษาธิการต้องการดำเนินการยกระดับคุณภาพ การศึกษา โดยจะต้องส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาจัดการเรียนรู้ สู่สมรรถนะตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) ไปสู่การปฏิบัติอย่างเต็มรูปแบบ เพื่อสร้าง สมรรถนะที่จำเป็นในโลกยุคใหม่ให้กับผู้เรียน จัดการเรียนรู้เพื่อ ส่งเสริมพหุปัญญาให้กับผู้เรียน โดยเน้นการเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง โดยบูรณาการการทำงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ส่งเสริมสนับสนุน สถานศึกษาให้นำผลการทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติไปใช้ในการวางแผน การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและยกระดับคุณภาพการ จัด การศึกษา และพัฒนาระบบการประเมินคุณภาพสถานศึกษาที่เน้น สมรรถนะและผลลัพธ์ที่ตัวผู้เรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2567, น. 1-2)

จากนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ มีประเด็นสำคัญที่กล่าว ว่าต้องการสร้างสมรรถนะที่จำเป็นในโลกยุคใหม่ให้กับผู้เรียนจัด การเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพหุปัญญาให้กับผู้เรียน โดยเน้นการเรียนรู้ จากการปฏิบัติ นั้น กระทรวงศึกษาธิการจำเป็นที่จะต้องกระจายอำนาจ หน้าที่ ให้กับหน่วยงานย่อย เพื่อจัดระบบการจัดการศึกษาในประเทศไทย ให้ครอบคลุมมากขึ้น ดังนั้น จึงจะกล่าวถึง สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ถือเป็นหนึ่งในหน่วยงาน ที่อยู่ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น พื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจหน้าที่ในการจัดทำนโยบาย และแผนการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบายของสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดทำระบบประกันคุณภาพ การศึกษา ประเมินผลการดำเนินงานของสถานศึกษาในเขตพื้นที่ และประสาน ส่งเสริม สนับสนุนการจัดการศึกษาทุกรูปแบบเพื่อ

ยกระดับคุณภาพการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 (แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3, 2567, น. 12)

จากการดำเนินงานตามนโยบายกระทรวงศึกษาธิการของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัด บริหารจัดการเกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคดิจิทัลได้ยังไม่ดีเท่าที่ควร โดยอ้างอิงจาก ข้อมูลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน รวมถึงผลการประกันคุณภาพการศึกษา ทุกปัญหาเหล่านี้เกิดจากความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา โรงเรียนส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในพื้นที่ชนบท ขาดงบประมาณ สภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจ สังคม เป็นกลุ่มชนชั้นแรงงาน ผู้ปกครอง และชุมชนก็ไม่สามารถเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาได้ ทำให้นักเรียนในพื้นที่เหล่านี้เสียเปรียบเมื่อเทียบกับ โรงเรียนที่มีทรัพยากรที่พร้อม มีสื่อทันสมัย จึงทำให้ขาดปัจจัยที่เอื้อต่อการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพของผู้บริหารสถานศึกษา

เมื่อมีความไม่เท่าเทียมในการเข้าถึงเทคโนโลยีดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาจึงบริหารการศึกษาตามอัตภาพ ใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้คุ้มค่าที่สุด ตามบริบทของแต่ละสถานศึกษา อย่างไรก็ตาม ถ้าหากผู้บริหารที่มีความรู้ ความสามารถมีจิตวิญญาณของนักบริหารที่ดี มักจะคิดค้นทุกวิถีทาง เพื่อนำมาพัฒนาการบริหาร เพื่อการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ให้เกิดประสิทธิภาพในขณะเดียวกัน ถ้าหากผู้บริหารสถานศึกษาบางคนที่มีปัจจัยหรือทรัพยากรที่พร้อมในทุกด้าน แต่ขาดหลักการบริหารที่ดี ก็ส่งผลต่อคุณภาพการจัดการศึกษาในเชิงลบได้เช่นกันจากสถานการณ์ดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาและเปรียบเทียบการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก และสามารถนำข้อมูลจากการวิจัย ไปใช้กำหนดนโยบายการศึกษาเกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคดิจิทัล ในโรงเรียนระดับประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพต่อไป

การวิจัยเรื่องส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 3 จึงมีวัตถุประสงค์ศึกษาระดับการส่งเสริม

การจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลเพื่อเปรียบเทียบการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดสถานศึกษา และเพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

วัตถุประสงค์การวิจัย

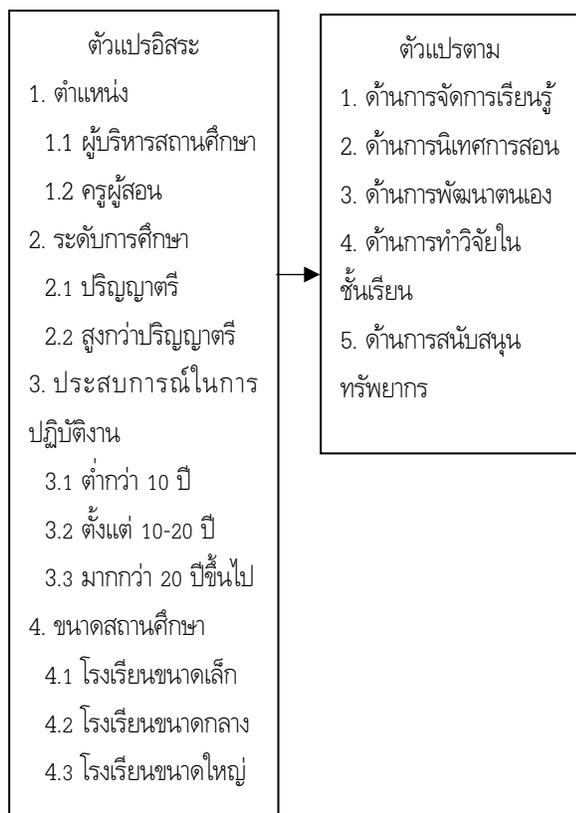
1. เพื่อศึกษาระดับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล
2. เพื่อเปรียบเทียบการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดสถานศึกษา
3. เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

สมมติฐานการวิจัย

ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ที่มีตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดสถานศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล แตกต่างกัน

กรอบแนวคิดการวิจัย

ผู้วิจัยได้ศึกษานิยาม หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลมาสังเคราะห์ให้ได้อะไรที่ประกอบที่ต่อการศึกษา จึงเกิดเป็นตัวแปร ซึ่งสามารถอธิบายความสัมพันธ์ของตัวแปรได้ตามกรอบแนวคิดต่อไปนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

แหล่งข้อมูล

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาและเปรียบเทียบการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลประกอบด้วย ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง มีรายละเอียด ดังนี้

ประชากร คือ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 จำนวน 209 โรงเรียน โดยแยกเป็น ผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 251 คน ครูผู้สอนจำนวน 1,762 คน รวมประชากรทั้งสิ้น 2,013 คน (ข้อมูลจากงานบุคคล ณ วันที่ 26 กรกฎาคม 2567)

กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 41 คน ครูผู้สอน จำนวน 282 คน รวมตัวอย่างทั้งสิ้น 323 คน กำหนด

ขนาดกลุ่มตัวอย่างจากตารางเครซีและมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, p. 608) ที่ระดับความคลาดเคลื่อน .05

แหล่งข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาแนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล คือ ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ มีรายละเอียด ดังนี้

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้อนุเคราะห์ให้ทำการสัมภาษณ์ ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 2 คน และครูผู้สอน 2 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 คัดเลือกแบบเจาะจง โดยมีการกำหนดคุณสมบัติดังนี้

1. ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่งดังต่อไปนี้

1.1 มีประสบการณ์การบริหารมากกว่า 10 ปี

1.2 มีรางวัล ผลงาน เป็นที่ประจักษ์ หรือได้รับการยอมรับจากองค์กรต่าง ๆ หน่วยงานราชการ เช่น รางวัลครูสภา, รางวัลครูสตุติ, รางวัลผู้บริหารดีเด่น, OBEC AWARDS, Best Practice ด้านการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เป็นต้น

1.3 มีนวัตกรรมด้านการบริหารสถานศึกษา, มีนวัตกรรมด้านการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก, มีนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีดิจิทัล เป็นต้น

2. ครูผู้สอน ต้องคุณสมบัติอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

2.1 มีประสบการณ์การสอนมากกว่า 5 ปี

2.2 มีรางวัล ผลงาน เป็นที่ประจักษ์ หรือได้รับการยอมรับจากองค์กรต่าง ๆ หน่วยงานราชการ เช่น รางวัลครูสภา, รางวัลครูสตุติ, รางวัลผู้บริหารดีเด่น, OBEC AWARDS, Best Practice ด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก เป็นต้น

2.3 มีนวัตกรรมด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุก, มีนวัตกรรมด้านเทคโนโลยีดิจิทัล เป็นต้น

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย 1) แบบสอบถาม และ 2) แบบสัมภาษณ์ มีรายละเอียด ดังนี้

เครื่องมือฉบับที่ 1 คือ แบบสอบถาม ใช้เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล แบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของ

ผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ ประกอบด้วย ตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดสถานศึกษา ตอนที่ 2 สอบถามความคิดเห็น เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ โดยที่ 5 หมายถึง ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคดิจิทัล ในระดับ มากที่สุด 4 หมายถึง ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคดิจิทัลในระดับมาก 3 หมายถึง ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคดิจิทัล ในระดับปานกลาง 2 หมายถึง ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคดิจิทัล ในระดับน้อย และ 1 หมายถึง ส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคดิจิทัล ในระดับน้อยที่สุด และ ตอนที่ 3 คำถามปลายเปิด ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

เครื่องมือฉบับที่ 2 คือ แบบสัมภาษณ์ ใช้เพื่อศึกษาแนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล แบ่งเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ และตอนที่ 2 ประเด็นข้อคำถามในการสัมภาษณ์ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง

การสร้างเครื่องมือและการตรวจสอบเครื่องมือ

1. ศึกษาหลักการ แนวคิด ทฤษฎี เอกสาร และรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. สร้างเครื่องมือฉบับที่ 1 คือ แบบสอบถาม หัวข้อ การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ซึ่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า
3. นำแบบสอบถามฉบับร่างที่สร้างขึ้น เสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความเหมาะสม และความถูกต้องของเนื้อหา
4. นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้ว เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ ค่าดัชนีความสอดคล้องที่ให้ได้ อยู่ระหว่าง .80 ถึง 1.00
5. แก้ไขแบบสอบถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นนำไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน

6. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้ว มาคำนวณหาความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, น. 96) และผลการคำนวณ ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .96

7. จัดทำแบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์ นำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างจริงต่อไป

8. สร้างเครื่องมือฉบับที่ 2 คือ แบบสัมภาษณ์ หัวข้อแนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ตามคำแนะนำของคณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือส่งจากสาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี เพื่อส่งไปยังผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ในการขอความอนุเคราะห์การเก็บข้อมูล
2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง โดยมีวิธีการส่งแบบสอบถาม 2 รูปแบบ คือ 1) นำแบบสอบถามไปส่งที่สถานศึกษา พร้อมนัดหมาย วัน เวลา เพื่อขอติดต่อดำเนินการด้วยตนเอง และ 2) รูปแบบออนไลน์ โดยทำแบบสอบถามผ่าน Google Forms แล้วส่งลิงก์แบบสอบถามผ่านทางเครือข่ายสังคมออนไลน์
3. เมื่อเก็บแบบสอบถามได้ครบตามจำนวน จึงตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลการตอบแบบสอบถาม
4. ทำการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ที่ได้รับอนุญาตเรียบร้อยแล้วจำนวน 4 คน
5. นำข้อมูลจากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ไปวิเคราะห์ผล

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อผู้วิจัยได้ข้อมูลจากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์แล้ว จึงนำข้อมูลมาวิเคราะห์ผลทางสถิติตามขั้นตอน ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามโดยแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ จากแบบสอบถามในตอนที่ 1

2. คำนวณหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานแล้วนำค่าเฉลี่ยที่ได้ไปเทียบกับเกณฑ์การแปลความหมาย (บุญชม ศรีสะอาด, 2560, น. 121) จากแบบสอบถามในตอนี่ 2 ดังนี้

3. วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็น จำแนกตามตำแหน่งและระดับการศึกษา โดยใช้การทดสอบค่าที วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็น จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดสถานศึกษา โดยใช้การทดสอบค่าเอฟ คือ วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว เมื่อพบความแตกต่าง นำมาเปรียบเทียบกรณีรายคู่ของ Scheffe'

4. วิเคราะห์คำตอบจากคำถามปลายเปิดจากแบบสอบถามในตอนี่ 3 โดยสรุปข้อมูลเป็นแบบการพรรณนา

5. นำข้อมูลจากแบบสัมภาษณ์ มาวิเคราะห์คำตอบโดยสรุปข้อมูลเป็นแบบการพรรณนา

ผลการวิจัย

1. ระดับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับ มาก มีระดับความคิดเห็น เรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาตนเองด้านการสนับสนุนทรัพยากรด้านการนิเทศการสอน และด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการส่งเสริมจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล	ระดับ			
	\bar{X}	S	แปลผล	ลำดับ
ด้านการจัดการเรียนรู้	4.48	0.72	มาก	1
ด้านการนิเทศการสอน	4.19	0.76	มาก	3
การพัฒนาตนเอง	4.48	0.67	มาก	1
การทำวิจัยในชั้นเรียน	3.97	0.77	มาก	4

ด้านการสนับสนุนทรัพยากร	4.39	0.71	มาก	2
รวม	4.31	0.72	มาก	

2. เปรียบเทียบการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดสถานศึกษา ได้ดังนี้

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โดยภาพรวมมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ไม่แตกต่าง เมื่อพิจารณาทางด้าน พบว่าด้านการจัดการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกัน โดยภาพรวม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาทางด้าน พบว่าด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการนิเทศการสอนด้านการทำวิจัยในชั้นเรียน และด้านการสนับสนุนทรัพยากรแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนด้านการส่งเสริมการพัฒนาตนเอง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงานโดยภาพรวม ไม่แตกต่าง เมื่อพิจารณาทางด้าน พบว่า ด้านการจัดการเรียนรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงทดสอบความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธีของ Scheffé พบว่า ประสบการณ์มากกว่า 20 ขึ้นไป มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.36$) รองลงมาคือ ประสบการณ์ตั้งแต่ 10-20 ปี และประสบการณ์ต่ำกว่า 10 ปี มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$)

2.4 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 เมื่อพิจารณาทางด้าน พบว่าด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการพัฒนาตนเอง และด้านการสนับสนุน

ทรัพยากร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 จึงทดสอบความแตกต่างรายคู่ โดยใช้วิธีของ Scheffé พบว่า โรงเรียนขนาดใหญ่ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.87$) รองลงมาคือ โรงเรียนขนาดกลาง อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$) และโรงเรียนขนาดเล็ก มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.24$)

3. แนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 จากการเปรียบเทียบการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ระดับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนรู้และด้านการพัฒนาตนเอง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาให้การส่งเสริมในด้านการจัดการเรียนรู้และด้านการพัฒนาตนเอง ได้เป็นอย่างดี ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำแนวทางการพัฒนาในจุดนี้ไปต่อยอดการบริหารงานในวิชาการและงานอื่น ๆ ในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ในขณะที่ด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษายังไม่ให้ความสำคัญของการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนในยุคดิจิทัลเท่าที่ควร แสดงให้เห็นว่า การที่ครูผู้สอนไม่ได้รับนโยบายหรือแนวทางการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนในยุคดิจิทัลที่ดี อาจส่งผลกระทบต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้ ดังนั้น ผู้บริหารควรมีนโยบายการทำวิจัยในชั้นเรียน โดยให้การแนะนำครู ด้านการวิจัยในเรียน ส่งเสริมให้ครูนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการพัฒนาการศึกษาต่อไป

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. ระดับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล โดยภาพรวมและรายด้าน ทุกด้าน อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะในยุคดิจิทัล ผู้บริหารสถานศึกษาต้องให้การส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาศักยภาพครูในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียน ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิด วิเคราะห์ และสามารถแก้ไขปัญหาได้ ครู

มีการใช้สื่อการเรียนรู้และเทคโนโลยีดิจิทัลในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ องค์ประกอบสำคัญของการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคดิจิทัล เช่น การจัดเรียนรู้การนิเทศการสอน การพัฒนาตนเอง การทำวิจัยในชั้นเรียน และการสนับสนุนทรัพยากร เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของธิดารัตน์ มาตย์สถิตย์ (2559, น. 90-93) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ของครูในสถานศึกษาอำเภอเกาะสมุย สพ.สุราษฎร์ธานี เขต 1 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครู โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญจันทร์ โรจนรัตน์ (2560, น. 115-116) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สพ.สมุทรสาคร พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาในภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่ สามารถให้การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก ในยุคดิจิทัลได้อย่างมีคุณภาพ ซึ่งจะส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนต่อไป

1.1 ระดับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ด้านการจัดการเรียนรู้และด้านการพัฒนาตนเอง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการพัฒนาตนเองของครู เป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ครูเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพ เมื่อครูผู้สอนมีความรู้ ทักษะ และสมรรถนะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลที่ดี ย่อมส่งผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนด้วย ในประเด็นด้านการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานวิจัยของธิดารัตน์ มาตย์สถิตย์ (2559, น. 90-93) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ของครูในสถานศึกษาอำเภอเกาะสมุย สพ.สุราษฎร์ธานี เขต 1 พบว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านส่งเสริมการเรียนการสอนมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อยู่ในระดับมาก เป็นด้านที่มีความสำคัญมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของยุภาลัย มะลิซ้อน (2563, น. 236-237) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในสถานศึกษา สพ.มหาสารคาม เขต 2 พบว่า พิจารณารายด้านด้านการจัดการเรียนการสอนเชิงรุกในสถานศึกษา ได้รับความสนใจ

และเป็นสิ่งที่พึงพอใจมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการจัดการเรียนรู้ของครูมีความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนอย่างมาก ถ้าหากครูมีการออกแบบและจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ดี มีสื่อ เทคโนโลยีดิจิทัลที่หลากหลาย จะทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ดี มีทักษะการคิด วิเคราะห์ แก้ไขปัญหา รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกได้ ส่วนในประเด็นด้านการพัฒนาตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของพิทักษ์ กันทา และณัฐยา ตันตราพันธ์ (2567, น. 126-127) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาระยะพัฒนาสมรรถนะครูด้านดิจิทัล: กรณีศึกษาศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลโป่งโค้ง สพ.เชียงใหม่ เขต 3 พบว่า ด้านการส่งเสริมให้ครูพัฒนาตนเองมีความสำคัญมากที่สุด เพราะผู้บริหารได้กำหนดทิศทางและเป้าหมายการพัฒนาตนเองของครูอย่างชัดเจน ให้ครูมีสมรรถนะในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล สามารถนำความรู้มาใช้ในการพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ให้ครูสามารถใช้เครื่องมือดิจิทัลในการทำงานได้ดียิ่งขึ้น พร้อมทั้งประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในห้องเรียน นำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนให้เกิดประสิทธิภาพ แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาให้การส่งเสริมในด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาตนเอง ได้เป็นอย่างดี ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำแนวทางการพัฒนาในจุดนี้ไปต่อยอดการบริหารงานในวิชาการ และงานอื่น ๆ ในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 ระดับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาอาจยังไม่ให้ความสำคัญของการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนในยุคดิจิทัลเท่าที่ควร สอดคล้องกับงานวิจัยของราตรี แสนทวีสุข และคณะ (2565, น. 63-64) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนตามความคิดเห็นของครูกลุ่มเครือข่ายน้ำขุน อำเภอน้ำนาขุ่น จังหวัดอุบลราชธานี สพ.บ. เขต 5 พบว่า แนวทางการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน ผู้บริหารจะต้องพร้อมที่จะช่วยเหลือส่งเสริมให้ครูใช้ผลงานวิจัยในชั้นเรียนไปเป็นส่วนหนึ่งในการได้รับการพัฒนาตำแหน่งให้สูงขึ้น และจัดกิจกรรมให้ครูผู้มีส่วนงานวิจัยในชั้นเรียนได้มีโอกาสแนะนำเป็นที่เลี้ยง หรือนิเทศเพื่อนร่วมงานในเรื่องการพัฒนานวัตกรรมและการวิจัยในชั้นเรียน ยกย่องชมเชยครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน แสดงให้เห็นว่า การที่ครูผู้สอนไม่ได้รับนโยบาย

หรือแนวทางการจัดทำวิจัยในชั้นเรียนในยุคดิจิทัลที่ดี อาจส่งผลกระทบต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้

2. เปรียบเทียบการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน และขนาดสถานศึกษา

2.1 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล จำแนกตามตำแหน่ง โดยภาพรวม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลที่ตรงกัน ทำให้การยอมรับไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของอาทิตย์ จันมะโน (2564, น. 105-110) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สพ. เชียงราย เขต 3 พบว่า เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและครูต่อบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง ไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่า ตำแหน่งที่แตกต่างกัน ไม่ส่งผลต่อพื้นฐานความเข้าใจ มุมมองเกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

2.2 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล จำแนกตามระดับการศึกษา โดยภาพรวม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล แตกต่างกัน มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี มีพื้นฐานความเข้าใจ มุมมองเกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลมากกว่า ส่วนระดับการศึกษาปริญญาตรี มีพื้นฐานความเข้าใจ มุมมองมุมมอง เกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลน้อยกว่าทำให้การยอมรับจึงแตกต่างกัน ทั้ง 5 ด้าน สอดคล้องกับงานวิจัยของอาทิตย์ จันมะโน (2564, น. 105-110) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริม การจัดการเรียนรู้เชิงรุก สพ. เชียงราย เขต 3 พบว่า โดยรวมและผลการเปรียบเทียบความ

คิดเห็น จำแนกตามวุฒิการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงให้เห็นว่า ระดับการศึกษามีส่วนสำคัญต่อพื้นฐานความคิดการแสดงความคิดเห็น หรือมุมมองเกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

2.3 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ไม่แตกต่าง ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้ที่ม่ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่ต่างกัน มีมุมมองและพื้นฐานความเข้าใจในบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ในการให้การส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคดิจิทัลที่ตรงกัน ทำให้การยอมรับไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของธิดารัตน์ มาตย์สถิตย์ (2559, น. 90-93) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ ของครูในสถานศึกษา อำเภอเกาะสมุย สพ.สุราษฎร์ธานี เขต 1 พบว่าครูที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน โดยรวม ไม่มีความแตกต่าง ในการมองเรื่องบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษ แสดงให้เห็นว่า ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน ไม่ส่งผลต่อพื้นฐานความเข้าใจ มุมมอง เกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล

2.4 เปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยภาพรวม มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล แตกต่างกัน ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย ทั้งนี้อาจเป็นเพราะพื้นฐานความเข้าใจ มุมมองของผู้ตอบแบบสอบถามที่ปฏิบัติงานในสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกัน สภาพแวดล้อมและบริบทไม่เหมือนกัน ทำให้การยอมรับเกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของปิยาภรณ์ พูลชัย (2565, น. 122-124) ได้ทำการวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สพ.จันทบุรี พบว่า การจำแนกตามขนาดของสถานศึกษาที่ปฏิบัติงานอยู่ในปัจจุบัน โดยรวม มีความแตกต่างกัน

แสดงให้เห็นว่า ขนาดสถานศึกษาที่แตกต่างกัน ย่อมมีสภาพแวดล้อมและบริบทที่แตกต่างกันส่งผลต่อพื้นฐานความเข้าใจ มุมมอง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ด้านการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ ด้านการส่งเสริมการพัฒนาตนเอง และการสนับสนุนทรัพยากร เป็นต้น

3. แนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษาให้การส่งเสริมในด้านการจัดการเรียนรู้ และด้านการพัฒนาตนเองได้ดีที่สุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงสามารถนำแนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของทั้งสองด้านนี้ไปพัฒนา ต่อ ยอด การบริหารงานในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยในด้านการจัดการเรียนรู้ ควรส่งเสริม สนับสนุนให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจ และเห็นความสำคัญของการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคดิจิทัล ครูศึกษาหลักสูตรสถานศึกษา และออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับนโยบายและบริบทส่งเสริมให้ครูมีทักษะด้านดิจิทัล เพื่อออกแบบการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการลงมือปฏิบัติ ผู้เรียนเกิดกระบวนการคิด วิเคราะห์ แก้ไขปัญหา มีความรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของยุคสมัย ครูควรนำนวัตกรรมเทคโนโลยีดิจิทัล มาปรับใช้ในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้ดียิ่งขึ้น และในด้านการพัฒนาตนเองควรกระตุ้นให้ครูเห็นคุณค่าและความสำคัญของการพัฒนาตนเอง เสริมสร้างทัศนคติที่เปิดกว้างและเป็นบวกต่อเทคโนโลยี ให้ครูมีโอกาสเข้าร่วมกิจกรรมการพัฒนาวิชาชีพ เช่น การอบรมสัมมนาที่เกี่ยวข้องกับการใช้เทคโนโลยีในการเรียนการสอน หรือการออกแบบการเรียนรู้เชิงรุก โดยเฉพาะการเรียนรู้ที่สามารถนำไปใช้ได้จริงในห้องเรียน กระตุ้นให้ครูตั้งเป้าหมาย ในการพัฒนาทักษะดิจิทัลของตนเอง ควรมีการให้รางวัลหรือการยอมรับครูที่มีความพยายามในการพัฒนาตนเอง ส่วนด้านการทำวิจัยในชั้นเรียนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษายังไม่ให้ความสำคัญของการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนในยุคดิจิทัลเท่าที่ควร ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดกิจกรรมที่ ให้ครูเข้าใจถึงความสำคัญของการทำวิจัยในชั้นเรียนและการนำผลวิจัยไปใช้พัฒนาการเรียนรู้เชิงรุก โดยเน้นการวิจัยที่ช่วยปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ควรกำหนดทิศทางหรือเป้าหมายวิจัยที่ชัดเจน สามารถเชิญผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย

ในชั้นเรียนหรือผู้เชี่ยวชาญด้านการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมาให้คำปรึกษาหรือคำแนะนำ ในการออกแบบการวิจัย เพื่อให้ครูสามารถทำวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะการวิจัย

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคดิจิทัล ด้านการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนให้มากขึ้น
2. ผู้บริหารสถานศึกษาควรนำข้อมูลจากการวิจัย ไปใช้กำหนดนโยบายการศึกษา เกี่ยวกับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคดิจิทัล ในโรงเรียนระดับประถมศึกษา ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น
3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3 ควรกำหนดนโยบายให้ผู้บริหารสถานศึกษา มีการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคดิจิทัล

ข้อเสนอแนะในการวิจัยต่อไป

1. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อระดับการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล
2. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษา ในด้านการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ปิยาพัชญ์ นิธิศอัครานนท์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก และอาจารย์ ดร.สมฤทัย เต่าจันทร์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะและเป็นกำลังใจ จนวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จได้ด้วยดี ขอขอบพระคุณผู้มีส่วนช่วยเหลือทุกท่าน คุณค่า และประโยชน์อันพึงมีจากการศึกษาค้นคว้าวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณบิดา มารดา ครู อาจารย์และผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่ได้ให้การอบรมสั่งสอนและประสิทธิ์ประสาทความรู้ ทำให้ผู้วิจัยสำเร็จการศึกษา เพื่อนำไปสู่ความเจริญก้าวหน้าในการปฏิบัติหน้าที่การงานต่อไป

รายการอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2567). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2560*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

ธิดารัตน์ มาตย์สถิตย์. (2559). *บทบาทผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ภาษาอังกฤษของครูในสถานศึกษาอำเภอเกาะสมุย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 1 (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต)*. สุราษฎร์ธานี: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

บุญมา แผงศรี. (2561). *สารบทบาทกระทรวงศึกษาธิการกับการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของชาติ. วารสารคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, 2(2), 60-65*.

ปิยาภรณ์ พูลชัย. (2565). *บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามความคิดเห็นของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต)*. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.

พิทักษ์ กันทา และณัฐิยา ตันตรานนท์. (2567). *การศึกษาและพัฒนาศมรรถนะครูด้านดิจิทัล: กรณีศึกษาศูนย์พัฒนาคุณภาพการศึกษาตำบลบึงโค้ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3. วารสารบริหารการศึกษาบัวบัณฑิต, 24(2), 126-127*.

เพ็ญจันทร์ ไรจน์รัตนกรณ. (2560). *บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสาคร (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต)*. นครบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

ยุภาลัย มะลิซ้อน. (2563). การพัฒนาสมรรถนะครูด้านการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษามหาสารคาม เขต 2. *วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา*, 7(8), 236-237.

ราตรี แสนทวีสุข และคณะ. (2565). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนตามความคิดเห็นของครู กลุ่มเครือข่ายนำร่อง อำเภอเมือง จังหวัดอุบลราชธานี สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 5. *วารสารครุศาสตร์มหาวิทยลัยราชภัฏอุบลราชธานี*, 2(1), 63-64.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 3. (2567). *แผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567*. สืบค้นจาก <https://drive.google.com/file/d/cPKUsTMEfq4C9bZxtfTNwmFLUxkwOuj/view>

อาทิตย์ยา จันมะโน. (2564). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเขียงราย เขต 3 (วิทยานิพนธ์ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต). พะเยา: มหาวิทยาลัยพะเยา.